

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 567/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kansainvälisten perintäyhtiöiden toimintaan puuttumisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Satu Taavitsaisen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 567/2018 vp:

Mitä ministeri aikoo tehdä Suomessa toimivien kansainvälisten perintäyhtiöiden rikollisen toiminnan kitkemiseksi,

mitä ministeri aikoo tehdä estääkseen sen, että samat henkilöt perustavat uuden yrityksen ja jatkavat laitonta perintää Suomessa sen jälkeen, kun omistajien tai johtohenkilöiden edellinen yritys on menettänyt toimiluvan laittoman perinnän harjoittamisen vuoksi,

mitä ministeri aikoo tehdä sille, ettei käräjäoikeuksissa summaarisessa menettelyssä menettäjä jatkossa läpi lainvastaisia perintätoimia,

aikooko ministeri esittää lisättäväksi valvontaa ja kovennettavaksi rangaistuksia, uhkasakkoja ym. toimenpiteitä, joilla perintäyhtiöiden harjoittamaa laitonta perintää saadaan poistettua Suomesta,

miten ministeri aikoo varmistaa sen, että oikeudelle toimitettavien asiakirjojen mukana vaaditaan aina tosite alkuperäisestä velasta alkuperäiseltä velkojalta (ei perintäyhtiöltä) sekä tosite velkaan kohdistuneista tilityksistä ja koroista,

aikooko ministeri muuttaa perintätoimen toimintatapoja Suomessa niin, että ennen kuin perintäyhtiöt ja/tai ulosottomies voivat ryhtyä perimään velkaa, niiden tulee kirjallisesti esittää laskelma lainojen pääomista ja niille kertyneistä koroista, tilityksistä sekä jäljennökset lainojen alkuperäisistä velkakirjoista tai muista saamistodisteista?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Saatavien vapaaehtoisesta perinnästä säädetään perintälaissa (513/1999). Lain säännöksistä ei saa poiketa velallisen vahingoksi. Lain 4 §:n mukaan perinnässä ei saa käyttää hyvän perintätavan vastaisia tai muutoin velallisen kannalta sopimatonta menettelyä. Perinnässä ei saa muun muassa aiheuttaa velalliselle kohtuuttomia tai tarpeettomia kuluja eikä vanhentunutta saatavaa saa periä. Lain 4 a §:n mukaan velallisella on oikeus saada velkojalta maksutta ajantasainen tieto muun

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 567/2018 vp

muassa velkojensa kokonaismäärästä ja perusteista sekä selvitys velkapääomalle kertyneiden korkojen ja kulujen määräytymisestä. Jos velallinen kiistää maksuvelvollisuutensa, vapaaehtoista perintää ei 4 b §:n mukaan saa jatkaa. Kuluttajasaatavaa perittäessä velallisella on lisäksi 4 c §:n mukaan oikeus pyytää perinnän keskeyttämistä ja asian siirtämistä oikeudelliseen perintään. Jos perintää tämän jälkeen jatketaan, siitä aiheutuvia kuluja ei voida vaatia velalliselta. Perintälaisa on kuluttajasaatavien osalta säädetty saatavan pääoman perusteella määräytyvät maksimimäärät niin yksittäisille toimenpiteille (10 a §) kuin perintäkulujen kokonaismäärällekin (10 d §).

Kuluttajasaatavien osalta perintälain säännösten noudattamista valvoo kuluttaja-asiamies, joka voi kohdistaa pakkokeinoja perintälain säännösten vastaisesti toimiviin elinkeinonharjoittajiin. Velkoja ja perintätoimisto, joka perintää suorittaessaan lain vastaisella tai muutoin virheellisellä toiminnallaan aiheuttaa vahinkoa velalliselle, on velvollinen korvaamaan vahingon.

Summaarisilla riita-asioilla tarkoitetaan sellaisia tuomioistuimessa esitettäviä vaatimuksia, jotka voidaan panna vireille tavanomaista riita-asian haastehakemusta suppeammalla haastehakemuksella. Oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 §:n mukaisesti suppeaa haastehakemusta voidaan käyttää tilanteissa, joissa asia koskee tietyn määräistä saamista, hallinnan tai rikkoutuneen olosuhteen palauttamista taikka häätöä, ja asia kantajan mukaan on riidaton. Haastehakemuksessa on vaatimuksen perusteena tarpeen mainita ainoastaan ne seikat, joihin vaatimus välittömästi perustuu. Todisteita ei tarvitse ilmoittaa, mutta haastehakemuksessa on kuitenkin täsmällisesti yksilöitävä se sopimus, sitoumus tai muu kirjallinen todiste, johon kantaja vetoaa.

Jos haastehakemus täyttää sille säädetyt edellytykset, käräjäoikeus antaa haasteen, jossa vastaajaa kehoitetaan vastaamaan kanteeseen kirjallisesti määräajassa haasteen tiedoksiannosta. Haasteessa vastaajalle ilmoitetaan, että kanne hyväksytään yksipuolisella tuomiolla, jos vastaaja ei vastaa haasteeseen tai esitä perustetta kiistämislleen taikka jos hän kiistämisensä tueksi vetoaa sellaiseen perusteeseen, jolla ei ole vaikutusta asian ratkaisemiseen. Summaaristen haastehakemusten käsittely käräjäoikeuksissa on pitkälle automatisoitua, ja jos vastaaja ei anna vastausta, vaatimukset hyväksytään yksipuolisella tuomiolla. Periaate ei kuitenkaan ole ehdoton. Tuomioistuimet soveltavat viran puolesta esimerkiksi kuluttajan suojaksi säädettyä pakottavaa lainsäädäntöä, kuten kuluttajansuojalain (38/1978), korkolain (633/1982) ja perintälain pakottavia säännöksiä. Riidattomana vireille tullut vaatimus, joka on perintälain vastainen, hylätään näin ollen ilmeisen perusteettomana, vaikka vastaaja ei olekaan vastannut kanteeseen. Lähtökohtaisesti käräjäoikeudella ei ole mahdollisuuksia viran puolesta valvoa sitä, ettei samaa saatavaa peritä saman tai eri kantajan toimesta useaan kertaan. Jos kantaja toimii tällä tavalla, kysymyksessä on kuitenkin prosessipetos, joka on tekona rangaistava rikoslain 36 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan. Vastaavasti saman saatavan myyminen usealle taholle täyttää petoksen tunnusmerkistön.

Vuonna 2018 käräjäoikeuksissa tuli summaarisella haastehakemuksella vireille yli 413 000 riita-asiaa. Yksittäistä saatavaa koskevien asiakirjojen liittäminen haastehakemukseen ei olisi tarkoituksenmukaista. Sen sijaan on pyrittävä varmistamaan, että itse haastehakemuksessa ilmoitetaan kaikki vastaajan ja asian käsittelyn kannalta relevantit tiedot. Summaaristen riita-asioiden käsittelyn tehostamiseksi ja haastehakemusten yhdenmukaistamiseksi oikeudenkäymiskaaren 5 lu-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 567/2018 vp

kuun onkin lailla 439/2018 otettu uusi 3 a §, jonka mukaan summaarisen riita-asian haastehakemus on toimitettava käräjäoikeuteen sähköisesti käyttäen oikeushallinnon tietojärjestelmäyhteyttä tai asiointiliittymää. Lisäksi summaaristen riita-asioiden käsittelyssä tarvittavaa osaamista lisätään keskittämällä niiden käsittely rajoitettuun määrään käräjäoikeuksia. Uudistus tulee voimaan 1.9.2019.

Hallitus on edelleen 15.11.2018 antanut eduskunnalle esityksen HE 230/2018 vp kuluttajaluottosopimuksia ja eräitä muita kuluttajasopimuksia koskevien säännösten muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muun muassa kuluttajansuojalaissa kuluttajaluotoille säädettyä korkokattoa laajennettavaksi koskemaan kaikkia kuluttajaluottoja lukuun ottamatta esinevakuudellisia asuntoluottoja. Esityksessä ehdotetaan myös korkokaton määrittelemistä siten, että laissa asetetaan 30 prosentin yläraja nostetulle luotolle perittävälle luoton korolle. Myös oikeutta periä kuluttajalta muita luotokustannuksia rajattaisiin asettamalla tällaisille kustannuksille päivä- ja vuosikohtainen enimmäismäärä. Niin ikään hintasääntelyn rikkomisen seuraamuksia esitetään tiukennettavaksi.

Lisäksi hallituksen esityksessä ehdotetaan, että vaatimuksen perustuessa kuluttajaluottosopimukseen haastehakemuksessa olisi ilmoitettava nykyistä yksityiskohtaisempia tietoja luottosopimuksesta. Muutokset lisäisivät tuomioistuimen mahdollisuuksia ottaa kuluttajan hyväksi pakottavan sääntelyn noudattaminen viran puolesta huomioon. Tietojen ilmoittamista koskeva täsmennykset ja sähköisen asioinnin lisääminen parantaisivat edelleen kuluttajansuojan toteutumista oikeudellisessa perinnässä. Esityksen käsittely eduskunnassa on vielä kesken.

Kantajan vaatimuksen oikeellisuuden tutkiminen tapahtuu edellä todetulla tavalla oikeudenkäynnissä tuomioistuimessa, ja tuomioistuimen tuomion täytäntöönpano ulosotossa. Vaatimuksen oikeellisuutta ei näin ollen tutkita uudelleen ulosottomenettelyssä. Ulosottihakemuksessa ulosottihakijan on kuitenkin ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 2 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisesti muiden tarpeellisten tietojen lisäksi ilmoitettava saatavan määrän sekä koron laskemista varten ulosottoperusteen antamisen jälkeisten lyhennysten määrät ja ajankohdat. Hakijan velvollisuudesta ilmoittaa hakemuksen tekemisen jälkeen muuttuneista tiedoista säädetään ulosottokaaren 3 luvun 3 §:ssä. Pykälän 2 momentin mukaan hakija on velvollinen ilmoittamaan ulosottomiehelle maksusuoritukset, jotka hän on saanut muutoin kuin ulosoton kautta. Jos hän ei näin tee, ulosotto voidaan keskeyttää tai peruuttaa.

Ulosottoperusteen liittämistä hakemukseen säädetään ulosottokaaren 3 luvun 5 §:ssä. Säännöksen 1 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä ulosottoperuste alkuperäisenä tai jäljennöksenä. Jos ulosottomies epäilee jäljennöksen aitoutta, hän voi vaatia hakijaa toimittamaan alkuperäisen ulosottoperusteen tai viranomaisen toimituskirjana antaman jäljennöksen. Säännöksen 2 momentin sellaisia velkomusasiassa annettuja yksipuolisia tuomioita, joista on välitetty ulosottoviranomaiselle tieto tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuksista annetun lain (373/2010) 4 §:n nojalla, ei ole kuitenkaan tarpeen liittää ulosottihakemukseen. Näissä tapauksissa on riittävää, että ulosottihakemuksessa ilmoitetaan ulosottoperusteen tunnistetiedot.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 567/2018 vp

Ulosottoaaren säännökset täytäntöönpanossa ilmoitettavista tiedoista ja toimitettavista asiakirjoista ovat velallisen oikeusturvan kannalta asianmukaiset ja niitä ei ole tarpeen täydentää kirjallisessa kysymyksessä tarkoitetulla tavalla.

Perintätoiminnan harjoittamista koskeva lainsäädäntö kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön vastuulle.

Helsingissä 21.2.2019

Oikeusministeri Antti Häkkänen